

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Załącznik nr 6 do Przewodnika Beneficjenta RPO WP 2007-2013 dla Działań 1.4 - 1.6

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE
KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW
W RAMACH DZIAŁAŃ 1.4 – 1.6 RPO WP 2007-2013**

wersja z 26-03-2009 r.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	1
WSTĘP	3
CZĘŚĆ PIERWSZA	4
ZASADY OGÓLNE KWALIFIKOWANIA PROJEKTÓW I WYDATKÓW	4
Rozdział 1 – Podstawa prawna.....	4
Podrozdział 1.1. - Podstawowe akty prawne i dokumenty regulujące kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WP.....	4
Podrozdział 1.2. – Wykaz innych aktów prawnych na podstawie których zostały przygotowane Wytyczne	5
Rozdział 2 – Zakres regulacji.....	7
Rozdział 3 – Słowniczek pojęć	7
Rozdział 4 - Zasady kwalifikowania projektów.....	12
Podrozdział 4.1. - Ocena kwalifikowalności projektu	12
Podrozdział 4.2. – Zasięg geograficzny kwalifikowalności.....	12
Podrozdział 4.3. - Trwałość projektu	12
Rozdział 5 - Zasady kwalifikowania wydatków	13
Podrozdział 5.1. - Ocena kwalifikowalności wydatku	13
Podrozdział 5.2. – Podmiot ponoszący wydatki	14
Podrozdział 5.3. – Uznanie wydatku za poniesiony.....	15
Podrozdział 5.4. – Termin poniesienia wydatku	15

Podrozdział 5.5. - Dokumentowanie wydatków	17
Podrozdział 5.6. – Wkład niepieniężny.....	18
Podrozdział 5.7. - Zakaz podwójnego finansowania.....	19
Podrozdział 5.8. – Instrument elastyczności	19
Rozdział 6 - Podatek od towarów i usług i inne podatki.....	20
Podrozdział 6.1. - Podatek od towarów i usług.....	20
Podrozdział 6.2. - Inne podatki i opłaty	21
Rozdział 7 - Projekty generujące dochód.....	21
CZĘŚĆ DRUGA	22
WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW	
WYDATKÓW	22
Rozdział 8 – Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu	22
Rozdział 9 - Roboty budowlane	23
Rozdział 10 - Zakup nieruchomości.....	24
Podrozdział 10.1. – Wydatki związane z zakupem nieruchomości	24
Podrozdział 10.2. - Zakup nieruchomości niezabudowanej.....	25
Podrozdział 10.3. - Metoda obliczania kosztu kwalifikowalnego nieruchomości	
niezabudowanej.....	25
Podrozdział 10.4. - Zakup nieruchomości zabudowanej.....	25
Podrozdział 10.5. - Metoda obliczania kosztu kwalifikowalnego nieruchomości	
zabudowanej.....	26
Rozdział 11 - Zakup środków trwałych	26
Rozdział 12 - Transport i instalacja środków trwałych.....	27
Rozdział 13 - Zakup wartości niematerialnych lub prawnych	28
Rozdział 14 – Amortyzacja	28
Rozdział 15 – Leasing i inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i	
wartości niematerialnych i prawnych.....	29
Podrozdział 15.1. – Leasing	29
Podrozdział 15.2. - Inne techniki finansowania	31
Rozdział 16 - Wynagrodzenia	31
Rozdział 17 - Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem	33
Rozdział 18 – Koszty ogólne	34
Rozdział 19 - Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia	35
Rozdział 20 - Wydatki na promocję projektu	36
Rozdział 21 - Wydatki niekwalifikowalne.....	36
Rozdział 22 - Wydatki kwalifikowalne w ramach programów pomocy publicznej	37
CZĘŚĆ TRZECIA	40
RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH	
DZIAŁANIACH I PODDZIAŁANIACH 1.4 – 1.6 RPO WP.....	40
Działanie 1.4 Systemowe Wspieranie Przedsiębiorczości	40
Działanie 1.5. Regionalna Sieć Transferu Rozwiązań Innowacyjnych.....	41
Poddziałanie 1.5.1. Infrastruktura Dla Rozwoju Firm Innowacyjnych.....	41
Poddziałanie 1.5.2. Wsparcie Regionalnych Procesów Proinnowacyjnych	43
Działanie 1.6. Promocja Gospodarcza Regionu.....	44
Poddziałanie 1.6.1. Promowanie Atrakcyjności Regionu	44
Poddziałanie 1.6.2. Wspieranie Międzynarodowej Aktywności Pomorskich Przedsiębiorstw	45

WSTĘP

Niniejsze Wytyczne stanowią załącznik do Przewodnika Beneficjenta RPO WP 2007 – 2013 dla Działań 1.4 – 1.6. Zostały opracowane w celu określenia katalogu wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w Działaniach 1.4 – 1.6 Osi Priorytetowej 1 „Rozwój i innowacje w MŚP” Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013. RPO WP jest programem monofunduszowym, tzn. jest współfinansowany ze środków jednego funduszu strukturalnego - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Oznacza to, iż w ramach programu mogą być realizowane jedynie te przedsięwzięcia, które są zgodne z obszarami określonymi w Rozporządzeniach właściwych dla Funduszu. Wytyczne składają się z trzech części. W pierwszej z nich zostały przedstawione ogólne zasady kwalifikowania projektów i wydatków (np. zakaz podwójnego finansowania oraz zasada elastyczności), ponadto wskazano termin i podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków. W części drugiej ujęto konkretne rodzaje wydatków oraz warunki uznania ich za kwalifikowalne. Opisano m.in. zasady refundacji kosztów związanych z promocją projektu, zakupem środków trwałych czy wynagrodzeniami. Część trzecia stanowi uszczegółowienie kategorii wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w Działaniach 1.4 – 1.6 RPO WP. Za kwalifikowalne uznaje się wydatki wymienione w części drugiej, właściwe dla danego typu projektu oraz wydatki specyficzne dla poszczególnych działań i poddziałań wymienionych w części trzeciej. Wszystkie wydatki muszą być zgodne z ogólnymi zasadami wymienionymi w części pierwszej. Przedstawiony w niniejszym dokumencie katalog wydatków ma charakter otwarty i będzie ulegał modyfikacjom w trakcie wdrażania RPO WP.

CZEŚĆ PIERWSZA

ZASADY OGÓLNE KWALIFIKOWANIA PROJEKTÓW I WYDATKÓW

Rozdział 1 – Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 ze zm.) oraz Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

Podrozdział 1.1. - Podstawowe akty prawne i dokumenty regulujące kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WP

1) *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, zwane dalej **Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006**;

2) *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym zasady wdrażania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, zwane dalej **Rozporządzeniem wykonawczym**;

3) *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1783/1999*, zwane dalej **Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1080/2006**;

4) *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999*, (Dz. Urz. UE L 210 31.07.2006 r.) zwane dalej **Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1081/2006**;

5) *Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013*, zwany dalej **RPO WP**;

6) *Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013*, zwane dalej **Uszczegółowieniem RPO**. Zatwierdzone uchwałą nr 314/195/09 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 19 marca 2009 r.

Podrozdział 1.2. – Wykaz innych aktów prawnych na podstawie których zostały przygotowane Wytyczne

1) *Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694, ze zm.) zwana dalej „ustawą o rachunkowości”,

2) *Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* (Dz. U. Nr 54, poz. 535, ze zm.) zwana dalej ustawą o VAT,

3) *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania przepisów ustawy o podatku od towarów i usług* (Dz. U. Nr 97, poz. 970 ze zm.) zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wykonywania przepisów ustawy o podatku od towarów i usług”,

4) *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U z 2004 r., Nr 261, poz. 2603, ze zm.) zwana dalej „ustawą o gospodarce nieruchomościami”,

5) *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.),

6) *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. Nr 92 poz. 880, ze zm.) zwana dalej „ustawą o ochronie przyrody”,

7) *Ustawa z dnia 26 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 ze zm.) zwaną dalej „ustawą Prawo ochrony środowiska”,

8) *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” w połączeniu z Dyrektywą RADY 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre publiczne i prywatne przedsięwzięcia na środowisko tzw. Dyrektywa OOS, Dyrektywą Rady 74/409EWG z dnia 2*

kwietnia 1979 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (z późn. Zm.) tzw. dyrektywa ptasia i Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (ze zm.) tzw. dyrektywa siedliskowa,

9) *Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 1964r., Nr 16, poz. 93), zwany dalej K.C.*

10) *Ustawa z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.) zwana dalej „prawem budowlanym”,*

11) *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 03 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2003, Nr 120, poz. 1133), zwane dalej „Rozporządzeniem w sprawie zakresu i formy projektu budowlanego”,*

12) *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (dz. U. z 2004 r., Nr 130, poz. 1389) zwane dalej „Rozporządzeniem w sprawie sporządzania kosztorysu inwestorskiego”,*

13) *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 881 ze zm.) zwana dalej „Ustawą o wyrobach budowlanych”,*

14) *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 02 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2004 r., Nr 202, poz. 2072) zwanym dalej „Rozporządzeniem w sprawie dokumentacji projektowej”,*

15) *Ustawa z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173 poz. 1807 ze zm.) wraz z Ustawą z dnia 2 lipca 2004r. Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173 poz. 1808).*

Rozdział 2 – Zakres regulacji

1) Niniejsze zasady odnoszą się do wydatków ponoszonych przez beneficjenta zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i ze środków wspólnotowych w ramach realizacji projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Działań 1.4-1.6 RPO WP.

2) Za kwalifikowalne mogą być uznane jedynie wydatki niezbędne dla realizacji projektu, poniesione zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem oraz zgodnie z niniejszymi Wytycznymi.

3) W przypadku projektu lub grupy projektów objętych zasadami pomocy publicznej - określonej w art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego WE – mogą obowiązywać bardziej restrykcyjne zasady związane z kwalifikowaniem wydatków od określonych w niniejszych Wytycznych. W takiej sytuacji za kwalifikowalne uznaje się te wydatki, które spełniają równocześnie warunki określone w Wytycznych oraz w programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.

4) Kategorie beneficjentów, którzy mogą starać się o dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem EFRR w ramach Działań 1.4-1.6 RPO WP, określa bezpośrednio RPO WP oraz URPO WP.

Rozdział 3 – Słowniczek pojęć

Beneficjent (Partner wiodący) – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizującą projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu (art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Pod tym pojęciem rozumie się również partnerów, w imieniu których Partner wiodący podpisał umowę o dofinansowanie;

Budowa – wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego;

Cross-financing (instrument elastyczności) - zasada elastycznego, krzyżowego finansowania, która ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Zapewnia ona możliwość

finansowania w ramach zakresów interwencji EFRR i EFS komplementarnych działań wchodzących odpowiednio w zakres drugiego funduszu;

Institucja Zarządzająca (IZ) – Zarząd Województwa Pomorskiego, którego obsługę w zakresie realizacji RPO WP zapewnia Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego poprzez właściwe departamenty. Dla Osi Priorytetowej 1 rolę IZ pełni Departament Programów Regionalnych;

Institucja Pośrednicząca II stopnia (IP II) - Agencja Rozwoju Pomorza S.A., której powierzono wykonywanie obowiązków związanych z wdrażaniem Osi Priorytetowej 1 z wyłączeniem Działania 1.3.;

Leasing finansowy - zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” (Dz. Urz. Ministerstwa Finansów z 12.05.2008 r. Nr 4 poz. 35.) jest to umowa, na mocy której leasingodawca (firma leasingowa, finansujący) oddaje leasingobiorcy (korzystającemu) na czas oznaczony środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków, oraz jednocześnie umowa ta spełnia co najmniej jeden z warunków określonych w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.). Przedmiot umowy leasingu jest zaliczany do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych korzystającego, który dokonuje odpisów amortyzacyjnych;

Leasing operacyjny - zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” jest to umowa leasingu inna niż umowa leasingu finansowego oraz w przypadku której przedmiot umowy leasingu zaliczany jest do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych leasingodawcy (finansującego), który dokonuje odpisów amortyzacyjnych;

Lokal użytkowy – jedno pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, wydzielone stałymi przegrodami budowlanymi, niebędące mieszkaniem, pomieszczeniem technicznym albo pomieszczeniem gospodarczym;

Nieruchomość niezabudowana – część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), z wyłączeniem budynków, budowli, obiektów małej architektury oraz tymczasowych obiektów budowlanych;

Nieruchomość zabudowana - część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), wraz z budynkami, budowlami, obiektami małej architektury trwale związanymi z gruntem;

Partner - należy przez to rozumieć podmiot wymieniony we wniosku, uczestniczący w realizacji Projektu, którego udział jest uzasadniony, konieczny i niezbędny, wnoszący do Projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujący Projekt na warunkach określonych w umowie partnerstwa, zawartej przed złożeniem wniosku do Instytucji Pośredniczącej II stopnia, otrzymujący od Instytucji Pośredniczącej refundację faktycznie poniesionych oraz odpowiednio udokumentowanych, części wydatków kwalifikowalnych na realizację Projektu.

Partnerstwo/umowa partnerska - przez pojęcie partnerstwa należy rozumieć porozumienie co najmniej dwóch samodzielnych podmiotów, wymienionych we wniosku o dofinansowanie i uczestniczących wspólnie w realizacji projektu, których udział jest uzasadniony, konieczny i niezbędny, wnoszących do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe oraz realizujących projekt na warunkach określonych w umowie partnerskiej. Umowa pomiędzy partnerami musi zawierać opis wzajemnych relacji między partnerami, w tym w szczególności, wskazywać partnera wiodącego (beneficjenta), który złoży wniosek o dofinansowanie projektu do IP II (patrz załącznik nr 9 do Przewodnika Beneficjenta RPO WP 2007-2013 dla Działań 1.4 – 1.6);

Podmiot zaangażowany w realizację Projektu - należy przez to rozumieć podmiot wymieniony we wniosku, uczestniczący w realizacji Projektu, wnoszący do Projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, nie spełniający warunków definicji Partnera

Projekt - przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, zawieranej pomiędzy beneficjentem a IP II;

Projekt generujący dochód – jakakolwiek operacja, której całkowity koszt przekracza kwotę 1 mln EURO, obejmująca inwestycję w infrastrukturę, korzystanie z której podlega opłatom ponoszonym bezpośrednio przez korzystających lub jakakolwiek operacja pociągająca za sobą sprzedaż gruntu lub budynków lub dzierżawę gruntu lub najem budynków lub jakiegokolwiek inne odpłatne świadczenie usług;

Przebudowa - wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba

kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego;

Remont – wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym;

Roboty budowlane - budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego;

Rozpoczęcie inwestycji - należy przez to rozumieć datę podjęcia czynności związanych z rozpoczęciem prac inwestycyjnych, tj. datę pierwszego wpisu do Dziennika Budowy w przypadku inwestycji budowlanych lub datę wyłonienia dostawcy lub podpisania pierwszej umowy z dostawcą, w przypadku projektów polegających na zakupie maszyn lub urządzeń;

Rozpoczęcie realizacji projektu - należy przez to rozumieć datę podjęcia czynności związanych z realizacją projektu, tj. np. datę zawarcia pierwszej umowy z wykonawcą w ramach projektu - data ta nie może być wcześniejsza niż 01 styczeń 2007 r. Jeżeli projekt jest objęty pomocą publiczną data rozpoczęcia realizacji projektu nie może być wcześniejsza niż dzień następujący po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu;

Umowa o dofinansowanie - umowa zawarta z beneficjentem i partnerami (jeżeli występują w projekcie), na podstawie której, realizowany jest projekt współfinansowany w ramach Działania 1.4 – 1.6 RPO WP;

Wartości niematerialne i prawne- zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. są to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

Do wartości niematerialnych i prawnych nie zalicza się inwestycji, o których mowa w art. 3 ust. 1. pkt 17 ww. ustawy;

Wnioskodawca – podmiot ubiegający się o wsparcie w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP;

Wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Wytocznych, który kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację Działań 1.4 – 1.6 RPO WP w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu;

Wydatek niekwalifikowalny – wydatek lub koszt niekwalifikujący się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację Działań 1.4 – 1.6 RPO WP;

Wyłączenie blokowe (wyłączenie grupowe) - należy przez to rozumieć pomoc publiczną, inną niż pomoc de minimis, której nie dotyczy obowiązek notyfikacji;

Wyposażenie (w ujęciu projektu) - rzeczowe składniki majątku trwale związane z projektem, zaliczone do środków trwałych i wprowadzone do ewidencji środków trwałych, niezbędne do realizacji celu projektu;

Zakończenie realizacji projektu – należy przez to rozumieć datę poniesienia przez beneficjenta i/lub partnera ostatniego kwalifikowalnego wydatku w ramach realizacji projektu.

Rozdział 4 - Zasady kwalifikowania projektów

Podrozdział 4.1. - Ocena kwalifikowalności projektu

1) Ocena kwalifikowalności projektu następuje na etapie oceny i wyboru projektów do dofinansowania i polega na sprawdzeniu, czy przedstawiony projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP.

2) Projekt kwalifikuje się do współfinansowania, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

a) jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości szans kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju,

b) jest zgodny z wymogami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

c) jest zgodny z RPO WP oraz URPO WP, a w szczególności przyczynia się do realizacji celów OPI RPO WP oraz Działań 1.4 – 1.6 RPO WP,

d) jest zgodny z kryteriami wyboru zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący.

3) Uznanie projektu za kwalifikowalny do wsparcia w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP nie oznacza uznania za kwalifikowalne, wszystkich wydatków poniesionych na jego realizację.

Podrozdział 4.2. – Zasięg geograficzny kwalifikowalności

Projekt współfinansowany z EFRR w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP powinien być realizowany w granicach administracyjnych województwa pomorskiego. Odstępstwo od tej zasady stanowi Działanie 1.6 RPO WP (np. realizacja kampanii marketingowych promujących region w kraju i zagranicą, organizowanie wyjazdowych i przyjazdowych misji gospodarczych oraz wizyt studyjnych o charakterze gospodarczym).

Podrozdział 4.3. - Trwałość projektu

1) Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 trwałość projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych musi być zachowana przez okres 5 lat od daty

zakończenia projektu. Poprzez datę zakończenia realizacji projektu należy rozumieć datę poniesienia przez beneficjenta i/lub partnera ostatniego kwalifikowalnego wydatku w ramach realizacji projektu.

2) Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji tj.:

a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz

b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

3) Znacząca modyfikacja oznacza jednoczesne spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a) i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b), a ponadto pomiędzy tymi warunkami musi zachodzić związek przyczynowo-skutkowy (tzn. lit. b) to przyczyna, a lit. a) skutek).

4) Dopuszcza się możliwość zmiany podmiotu realizującego projekt wyłącznie w przypadku gdy zostanie zachowany cel projektu, nie nastąpi zmiana warunków jego wykonywania, a nowy podmiot został ujęty w katalogu beneficjentów Działań 1.4 – 1.6 RPO WP i URPO WP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej nie ma możliwości zmiany właściciela majątku powstałego w ramach projektu.

5) Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006.

Rozdział 5 - Zasady kwalifikowania wydatków

Podrozdział 5.1. - Ocena kwalifikowalności wydatku

1) Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację Działań 1.4 – 1.6 RPO WP, pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej lub z publicznych źródeł krajowych.

2) Oceny kwalifikowalności wydatku dokonuje się zarówno na etapie oceny i wyboru wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu. Na etapie wyboru wniosków sprawdzeniu podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku. Kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest również w trakcie realizacji projektu, kiedy beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność (w tym wniosek o płatność końcową) oraz podczas kontroli projektu na miejscu jego realizacji.

3) Beneficjent w ramach przygotowywanego projektu powinien określić zarówno wydatki kwalifikowalne jak i niekwalifikowalne. Potwierdzenie wysokości planowanych do poniesienia wydatków kwalifikowalnych następuje w umowie o dofinansowanie.

4) Wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- a) został poniesiony w ramach projektu realizowanego w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP,
- b) jest niezbędny do realizacji projektu,
- c) jest efektywny i racjonalny,
- d) został poniesiony w okresie kwalifikowania wydatków,
- e) jest rzetelnie udokumentowany i możliwy do zweryfikowania,
- f) został dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku,
- g) jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego, w szczególności zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych* oraz art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *O swobodzie działalności gospodarczej*,
- h) jest zgodny z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

Podrozdział 5.2. – Podmiot ponoszący wydatki

1) Co do zasady wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez beneficjenta uprawnionego do złożenia wniosku w ramach danego działania/poddziałania, tj. podmiot z którym IP II zawarła umowę o dofinansowanie projektu w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP.

2) W przypadku gdy projekt jest realizowany w partnerstwie, wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez każdego uczestnika partnerstwa (jeśli wynika to z postanowień umowy o dofinansowanie projektu).

Podrozdział 5.3. – Uznanie wydatku za poniesiony

1) Wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu tj. miał miejsce rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta. Wyjątki od tej zasady określają pkt 2 – 5.

2) Wydatek kwalifikowalny polegający na amortyzacji środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej uważa się za poniesiony jeśli został dokonany odpis amortyzacyjny.

3) Wydatek kwalifikowalny polegający na udzieleniu poręczenia uważa się za poniesiony, jeśli została zawarta skuteczna umowa o udzielenie poręczenia (niezależnie od tego, czy w wyniku wykonywania tej umowy nastąpiła wypłata kwoty poręczanej).

4) Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeśli wkład został faktycznie wniesiony.

5) Wydatek dokonany w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu uważa się za poniesiony, jeśli podmiot ten uznał kompensatę.

6) W przypadku jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, kwota ta będzie mogła zostać uznana za wydatek kwalifikowalny dopiero wówczas gdy ta zostanie przekazana na konto wykonawcy w okresie realizacji projektu, mieszczącego się w okresie kwalifikowalności wydatków (patrz podrozdział 5.4 Wytucznych).

Poręczenie oraz kompensata są kwalifikowalne tylko w ramach pomocy *de minimis*.

Podrozdział 5.4. – Termin poniesienia wydatku

1) Jednym z warunków zakwalifikowania wydatku do współfinansowania jest poniesienie go w wyznaczonym w przepisach wspólnotowych okresie. W Działaniach 1.4 – 1.6 RPO WP kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r. oraz nie później niż 30 czerwca 2015 r.¹ W

---

¹ W uzasadnionych przypadkach IZ RPO WP może przedłużyć termin kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych działań/poddziałań jednak nie dłużej niż do 31 grudnia 2015 r.

przypadku wystąpienia pomocy publicznej kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż od dnia następnego po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

2) Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa umowa o dofinansowanie. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone w pkt 1). Za datę końcową kwalifikowalności wydatków w ramach projektu uznaje się datę zakończenia realizacji projektu określoną w umowie o dofinansowanie projektu. Końcowa data kwalifikowalności wydatków może zostać zmieniona tylko w uzasadnionym przypadku na pisemny wniosek beneficjenta i za zgodą IP II. Wniosek taki należy skierować do IP II nie później niż miesiąc przed terminem zakończenia projektu. **Wydatki poniesione w ramach projektu po dacie zakończenia realizacji projektu określonej w umowie są niekwalifikowalne.**

3) Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:

a) w przypadku wydatków pieniężnych:

- dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
- dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu płatniczego,
- dokonanych gotówką – datę faktycznego dokonania płatności,

b) w przypadku amortyzacji – datę dokonania odpisu amortyzacyjnego, jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r.,

c) w przypadku poręczenia – datę wejścia w życie umowy o udzieleniu poręczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następującego po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu,

d) w przypadku wkładu rzeczowego – datę faktycznego wniesienia wkładu, jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r.,

e) w przypadku kompensaty – datę uznania kompensaty przez drugą stronę, jednak nie wcześniej niż od dnia następującego po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

Podrozdział 5.5. - Dokumentowanie wydatków

1) Beneficjent oraz partnerzy projektu są zobowiązani do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej środków finansowych otrzymanych na realizację projektu, zgodnie z zasadami ogólnymi lub uproszczonymi w zależności od formy opodatkowania podmiotu realizującego projekt. Ponadto IP II może zobowiązać beneficjentów rozliczających się w sposób uproszczony, np. w formie karty podatkowej, do przechowywania dowodów zakupu, prowadzenia wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencji wyposażenia oraz odrębnie za każdy rok podatkowy ewidencjonowania przychodów i kosztów.

2) Beneficjent rozliczający projekt przedstawia odpowiednie dokumenty odnoszące się do wydatków kwalifikowalnych, faktycznie poniesionych. Wydatki muszą być przypisane poprzez przejrzysty i oddzielny system rozliczania projektu oparty na dokumentach księgowych lub dokumentach o równoważnej wartości dowodowej.

3) Dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty oraz protokołami odbioru w przypadku robót budowlanych, usług lub dostaw materiałów. Dowodami zapłaty są wyciągi bankowe z rachunku beneficjenta lub kopia potwierdzenia przelewu. W przypadku płatności gotówkowej wystarczającym dowodem jest faktura z adnotacją „zapłacono gotówką” lub inną pokrewną adnotacją, opatrzona podpisem upoważnionej osoby (wystawcy/sprzedawcy). W przypadku gdy potwierdzenie poniesienia wydatku w ten sposób nie jest możliwe potwierdzeniem zapłaty za fakturę lub inny dokument o równoważnej wartości dowodowej będzie raport kasowy beneficjenta.

4) Dowodami poniesienia wydatków są także faktury w walucie obcej wiarygodnie przetłumaczone. Do przeliczenia waluty należy zastosować przepisy ustawy o rachunkowości (szczegółowe informacje dotyczące faktur walutowych zawarte są w załączniku nr 11 Przewodnika Beneficjenta RPO WP 2007 – 2013 dla Działań 1.4 – 1.6).

5) W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego na rzecz projektu, który podlega wycenie przez niezależnego rzeczoznawcę dokumentem potwierdzającym wielkość wydatku jest wycena – w przypadku nieruchomości ważny operat szacunkowy (zgodnie z art. 156 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 31 sierpnia 1997 r. operat szacunkowy ważny jest przez okres 12 m-cy od daty jego sporządzenia, o

ile nie wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników o których mowa art. 154 w/w ustawy).

6) W przypadku zakupu nieruchomości przez beneficjenta podstawowym dokumentem potwierdzającym poniesienie wydatku jest akt notarialny wraz z potwierdzeniem uiszczenia zapłaty za nieruchomość.

7) W przypadku amortyzacji dokumentem potwierdzającym wysokość odpisów amortyzacyjnych jest polecenie księgowania.

Podrozdział 5.6. – Wkład niepieniężny

1) Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz projektu przez beneficjenta publicznego lub prywatnego w postaci dóbr lub usług, za które nie dokonano płatności, stanowi koszt kwalifikowalny przy założeniu, że:

- a) polega na wniesieniu nieruchomości w rozumieniu art. 46 § 1 kodeksu cywilnego, urządzeń lub materiałów (surowców), badań, pracy wysokokwalifikowalnej lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy;
- b) jego wartość może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana.

2) W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci terenu niezabudowanego lub terenu zabudowanego, dodatkowo zastosowanie mają zasady opisane w rozdziale 10 Wytucznych.

3) W przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość wyceniana jest na podstawie obowiązującego w danym roku Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i miesięcznie nie może przekraczać wysokości płacy minimalnej określonej w tym Rozporządzeniu.

4) W przypadku wniesienia przez beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, kwota dofinansowania dla projektu w ramach Działań 1.4 – 1.6 RPO WP, nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych, pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego stanowiącego koszt kwalifikowalny.

Kwota dofinansowania dla projektu w ramach OP1 RPO WP	$\leq$	Całkowite wydatki kwalifikowalne	-	Wkład niepieniężny
--	--------	---	----------	-------------------------------

Podrozdział 5.7. - Zakaz podwójnego finansowania

1) Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku więcej niż jeden raz ze środków publicznych - wspólnotowych lub krajowych.

2) Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:

- a) zrefundowanie tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i/lub Funduszu Spójności,
- b) zrefundowanie kosztów podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, ze zm.),
- c) zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych,
- d) zrefundowanie ze środków funduszy strukturalnych wydatku poniesionego na środek trwały (w tym nieruchomości), który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego.

Podrozdział 5.8. - Instrument elastyczności

1) RPO WP jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W związku z tym wydatki na działania określone w art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1081/2006 są objęte mechanizmem elastycznego finansowania (cross - financing, zasada elastyczności).

2) Instrument elastyczności dotyczy wyłącznie takich wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań realizowanych w ramach Działania 1.4 – 1.6 RPO WP . Ponadto wydatki powinny być wprost powiązane z celami projektu.

3) Łączna kwota wydatków objętych mechanizmem elastycznego finansowania uznanych za kwalifikowalne nie może przekroczyć:

- 10% - dla poddziałania 1.5.1,
- 15% - dla poddziałania 1.5.2; 1.6.1; 1.6.2,

- 20% - dla działania 1.4

całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Rozdział 6 - Podatek od towarów i usług i inne podatki

Podrozdział 6.1. - Podatek od towarów i usług

1) Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt d Rozporządzenia 1080/2006 podatek od towarów i usług (VAT) może być wydatkiem kwalifikowalnym tylko wtedy, gdy:

- a) został faktycznie poniesiony przez beneficjenta,
- b) nie podlega zwrotowi (beneficjent na gruncie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług nie ma potencjalnej możliwości jego odzyskania).

2) VAT podlegający odzyskaniu w jakikolwiek sposób nie będzie uważany za kwalifikowalny, nawet jeśli nie został faktycznie odzyskany przez beneficjenta.

W projektach realizowanych przez beneficjentów, którzy są zwolnieni od podatku VAT na podstawie art. 113 ust 1 i 9 Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.), podatek VAT nie może zostać uznany za kwalifikowany.

3) Beneficjent zobowiązany jest corocznie wraz z pierwszym wnioskiem o płatność składanym w danym roku, przedkładać IP II oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT wraz z zaświadczeniem wydanym beneficjentowi przez organa podatkowe na podstawie art. 306 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2005 nr 8 poz. 60 ze zm.).

4) Zaświadczenie powinno zawierać informacje o posiadaniu statusu podatnika VAT czynnego bądź zwolnionego od podatku na dzień wydania zaświadczenia i ewentualnych zmianach tego statusu w okresie między rozpoczęciem realizacji projektu a dniem wydania zaświadczenia.

5) W przypadkach budzących wątpliwości beneficjent powinien się zwrócić do ministra właściwego ds. finansów publicznych z prośbą o wydanie interpretacji przepisów prawa podatkowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 Ordynacja podatkowa (art. 14b § 1) oraz rozporządzenia MF z dnia 20 czerwca 2007r. w spr. upoważnienia do wydania interpretacji przepisów prawa podatkowego tj. Dz. U. nr 112 poz. 770). Zgodnie z właściwością miejscową, dla beneficjentów mających siedzibę lub

miejsce zamieszkania w województwie pomorskim, organem upoważnionym do wydawania interpretacji indywidualnej jest Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy.

Podrozdział 6.2. - Inne podatki i opłaty

Inne obciążenia publicznoprawne mogą zostać uznane za kwalifikowalne jeżeli:

- 1) zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez beneficjenta,
- 2) zostały spełnione pozostałe warunki określone w niniejszych Wytocznych.

Rozdział 7 - Projekty generujące dochód

- 1) Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym².
- 2) W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
- 3) Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w biznes planie lub studium wykonalności przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
- 4) Niezaplanowany dochód jest odejmowany w trakcie weryfikacji wniosku o płatność.
- 5) IP II zapewnia właściwe procedury monitorowania dochodu wygenerowanego przez projekt.
- 6) W przypadku gdy nie ma możliwości obiektywnego oszacowania dochodu z wyprzedzeniem, dochód wygenerowany w okresie pięciu lat od zakończenia projektu jest odliczany od wydatków zadeklarowanych Komisji Europejskiej.
- 7) W ramach RPO WP stosuje się metodologię obliczania i przedstawiania w projekcie generowanego dochodu przedstawioną w *Wytocznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych w tym projektów generujących dochód* lub w dokumencie roboczym Komisji Europejskiej *Wytocznych dotyczących metodologii przeprowadzania kosztów i korzyści*.

---

² Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostały wskazane w Wytocznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych w tym projektów generujących dochód (wersja z 15 stycznia 2009 r.) oraz Biznes Planie do Działań 1.4 – 1.6 RPO WP i Wytocznych do Studium Wykonalności do poddziałania 1.5.1 RPO WP na lata 2007-2013.

8) Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz do projektów o wartości poniżej 1 mln EURO.

CZEŚĆ DRUGA

WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW

Rozdział 8 – Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu

1) Wydatki na zakup usług dotyczących opracowania dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu mogą zostać uznane za kwalifikowane - z zastrzeżeniem projektów, w których wystąpi pomoc publiczna, jeśli dokumentacja taka jest wymagana przez prawo krajowe bądź wspólnotowe albo przez IP II. Dotyczy to w szczególności wydatków na opracowanie:

- biznes planu,
- studium wykonalności lub analizy finansowej,
- uzyskania mapy prawnej, opracowania mapy do celów projektowych,
- dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (badania gruntowo-wodne),
- inwentaryzacji obiektów,
- zagospodarowania terenu,
- inwentaryzacji i waloryzacji zieleni,
- raportu oddziaływania na środowisko związanego z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla inwestycji mogących oddziaływać na obszary Natura 2000,
- dokumentacji technicznej (m. in. koncepcja budowlana, projekt budowlany, projekt architektoniczny i wykonawczy, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych, prace geodezyjne, program funkcjonalno-użytkowy),
- badań i studiów konserwatorskich, archeologicznych, przyrodniczych,
- prac konserwatorskich i archeologicznych, o ile nie stanowią przedmiotu projektu,
- badań związanych z transportem, urbanistyką, krajobrazem, architekturą, budownictwem,
- dokumentacji przetargowej, publikacji ogłoszeń przetargowych, przeprowadzenia postępowania,

- innych dokumentów dołączonych do wniosku o dofinansowanie (np. audyt energetyczny) o ile są wymagane przez IP II.

2) Wydatki na opłaty administracyjne związane z uzyskaniem pozwoleń lub zezwoleń niezbędnych do realizacji projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne o ile są one należne innemu podmiotowi niż beneficjent.

3) Warunkiem uznania wydatków określonych w pkt. 1) i 2) za kwalifikowalne jest wskazanie tych wydatków w umowie o dofinansowanie projektu.

4) Postanowienia pkt. 1) – 2) stosuje się odpowiednio w przypadku dokonywania zmian w projekcie.

5) W przypadku gdy dokumentacja obejmuje również przedsięwzięcia, które nie stanowią przedmiotu projektu, za kwalifikowalne uznaje się odpowiednią część wydatków obliczonych według metodologii zaakceptowanej przez IP II.

6) W przypadku gdy nieznan jest rzeczywisty lub planowany koszt prac projektowych (na podstawie już poniesionych wydatków lub zawartych umów), wówczas koszty przygotowania dokumentacji projektowej wymienionej w pkt. 1) powinny zostać oszacowane na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określania metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym.

Rozdział 9 - Roboty budowlane

1) Koszty zakupu wyrobów budowlanych lub koszty robót budowlanych w rozumieniu Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne jeżeli są niezbędne do realizacji projektu, zostały ujęte we wniosku o dofinansowanie, biznes planie lub studium wykonalności oraz w umowie o dofinansowanie projektu.

2) Roboty związane z przygotowaniem placu budowy i budową powinny być wykonane zgodnie z przepisami prawa budowlanego i innych przepisów prawnych odnoszących się do przedmiotu

wykonywanych robot. Wykonanie robót budowlanych powinno być zlecone na zasadach zgodnych z ustawą Prawo Zamówień Publicznych.

Rozdział 10 - Zakup nieruchomości

Podrozdział 10.1. – Wydatki związane z zakupem nieruchomości

1) Wydatki na nabycie nieruchomości mogą być uznane za kwalifikowalne jeśli pomiędzy zakupem tej nieruchomości a celami projektu istnieje bezpośredni związek.

2) Wydatek na nabycie nieruchomości może być uznany za kwalifikowalny jeśli nabycie nieruchomości zostało uwzględnione w umowie o dofinansowanie projektu.

3) Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:

- a) cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
- b) wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia,
- c) kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania obejmującego nieruchomość lub wydatki poniesione na obowiązkowy wykup nieruchomości,
- d) wydatek na wycenę rzeczoznawcy (operat szacunkowy),
- e) wydatek na sporządzenie niezbędnych map,
- f) wydatki na opłaty notarialne.

4) Podstawą uznania wydatków, związanych z nabyciem nieruchomości, za kwalifikowalne jest przedłożenie aktu notarialnego i aktualnego operatu szacunkowego. Jeżeli cena nabycia nieruchomości jest wyższa niż jej wartość rynkowa, potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, ze zm.), to różnicy między ceną nabycia a wartością rynkową nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych.

5) Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości, wraz z kosztami jej wydzielenia (np. obsługa geodezyjna, księgi wieczyste).

6) Koszt nabycia nieruchomości może być uznany za kwalifikowalny, pod warunkiem, że w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu nieruchomość ta nie została zakupiona/wybudowana z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub wspólnotowych. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy.

Podrozdział 10.2. - Zakup nieruchomości niezabudowanej

1) Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

2) Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej lub leśnej może być uznane za wydatek kwalifikowalny w takim zakresie, w jakim wyłączenie jest niezbędne dla realizacji projektu.

Podrozdział 10.3. - Metoda obliczania kosztu kwalifikowalnego nieruchomości niezabudowanej

Dla obliczenia maksymalnej wysokości kosztu kwalifikowalnego nieruchomości niezabudowanej, należy posłużyć się następującą metodą:

- a) zsumować wszystkie wydatki kwalifikowalne z wyjątkiem wydatków zakupu nieruchomości niezabudowanej– otrzymując wielkość „a”;
- b) przyjąć za niewiadomą „x” wydatek kwalifikowalny ogółem, następnie
- c) wiedząc, że 90% wydatku kwalifikowalnego ogółem stanowi wydatek kwalifikowany bez kosztu zakupu gruntu, obliczymy całkowity wydatek kwalifikowalny projektu „x”:

$$x = a/0,9$$

z czego najwyżej 10% może stanowić wydatek kwalifikowalny zakupu gruntu.

$\text{Wydatki kwalifikowalne na zakup gruntu} \leq 0,1 * \text{Całkowite wydatki kwalifikowalne projektu („x”)}$

Podrozdział 10.4. - Zakup nieruchomości zabudowanej

1) Wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej (tj. budynku oraz gruntu, na którym został on posadowiony) mogą być uznane za kwalifikowalne jeżeli są niezbędne do realizacji projektu, do wysokości 25% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

2) W przypadku zakupu nieruchomości z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków, za wydatek kwalifikowalny będzie można uznać jedynie wydatek nie przekraczający 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

3) W przypadku o którym mowa powyżej, operat szacunkowy, powinien wyszczególnić wartość gruntu i wartość budynków. Wartości budynków nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych, natomiast mogą zostać uznane za kwalifikowalne wydatki na roboty rozbiórkowe/wyburzeniowe tych budynków, o ile spełniają pozostałe warunki określone w niniejszych Wytycznych.

Podrozdział 10.5. - Metoda obliczania kosztu kwalifikowalnego nieruchomości zabudowanej

Dla obliczenia maksymalnej wysokości kosztu kwalifikowalnego nieruchomości zabudowanej, należy posłużyć się następującą metodą:

- a) zsumować wszystkie wydatki kwalifikowalne z wyjątkiem wydatków zakupu nieruchomości zabudowanej – otrzymując wielkość „a”;
- b) przyjąć za niewiadomą „x” wydatek kwalifikowalny ogółem, następnie
- c) wiedząc, że 75% wydatku kwalifikowalnego ogółem stanowi wydatek kwalifikowalny bez kosztu zakupu nieruchomości zabudowanej, obliczymy całkowity wydatek kwalifikowalny projektu „x”:

$$x = a/0,75$$

z czego najwyżej 25% może stanowić wydatek kwalifikowalny zakupu nieruchomości zabudowanej.

Wydatki kwalifikowalne na zakup nieruchomości zabudowanej	≤ 0,25*	Całkowite wydatki kwalifikowalne Projektu („x”)
--	----------------	--

Rozdział 11 - Zakup środków trwałych

1) Wydatek na zakup środka trwałego (cena nabycia), który jest niezbędny do realizacji projektu, kwalifikuje się do współfinansowania w ramach Działów 1.4-1.6 RPO WP pod następującymi warunkami:

- a) środek ten będzie włączony w rejestr (ewidencję) środków trwałych beneficjenta i będzie podlegał odpisom amortyzacyjnym na podstawie ustawy o rachunkowości.

Beneficjenci nie zobowiązani do prowadzenia ewidencji środków trwałych, na podstawie obowiązujących przepisów, mają obowiązek utworzenia uproszczonego rejestru środków trwałych na potrzeby projektu. Rejestr powinien być prowadzony w formie tabelarycznej i wskazywać numer inwentarzowy oraz nazwę środka trwałego wpisanego do rejestru. Środki trwałe powinny być oznaczone numerem tożsamym z numerem wskazanym w rejestrze. W rejestrze umieszcza się rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, o wartości początkowej przekraczającej 3 500 PLN.

b) wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości,
c) środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę zakupu danego środka trwałego. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy oraz kopia faktury/umowy zakupu wystawionej na sprzedającego.

2) Jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa, różnicę między ceną nabycia a wartością rynkową nie uważa się za wydatek kwalifikowalny.

3) Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym w okresie, w którym środek trwały będzie wykorzystywany do realizacji projektu.

4) Warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków na zakup środków trwałych stanowiących część wydatków inwestycyjnych jest ich wskazanie w umowie o dofinansowanie projektu.

5) Nabyty środek trwały nie może być dzierżawiony/odpłatnie wynajmowany na rzecz innych podmiotów.

Rozdział 12 - Transport i instalacja środków trwałych

1) Koszt transportu środka trwałego niezbędnego do realizacji projektu może kwalifikować się do dofinansowania jedynie w przypadku, gdy koszt ten został wliczony do wartości początkowej środka trwałego, co zostało wykazane w dokumencie OT i ewidencji środków trwałych.

2) Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowalny, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowalny jest wydatek na nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego

oraz koszt ten został wliczony do wartości początkowej środka trwałego, co zostało wykazane w dokumencie OT i ewidencji środków trwałych.

Rozdział 13 - Zakup wartości niematerialnych lub prawnych

Wydatek na zakup wartości niematerialnej lub prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych,
- będzie podlegać odpisom amortyzacyjnym na podstawie ustawy o rachunkowości,
- zostanie ujęta w aktywach beneficjenta,
- będzie wykorzystywana przez beneficjenta wyłącznie do celów realizacji projektu.

Rozdział 14 – Amortyzacja

1) Koszty amortyzacji aktywów, zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) wydatek na jego nabycie nie stanowi wydatku kwalifikowalnego,
- b) odpisy amortyzacyjne dotyczą aktywów, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania,
- c) kwalifikowana wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu,
- d) wartość odpisów amortyzacyjnych została obliczona zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. O rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze. zm.),
- e) środek trwały w ciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu danego środka trwałego nie był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych.

2) W przypadku, gdy aktywa wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowana jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.

3) W przypadku, o którym mowa powyżej, wartość rezydualna aktywów po zakończeniu realizacji projektu nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

Rozdział 15 – Leasing i inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

1) Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione w związku z technikami finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia prawa własności do danego dobra na beneficjenta (podmiot użytkujący), w tym w szczególności wydatki poniesione w związku z zastosowaniem leasingu.

2) Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowalny, jeżeli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w rozdziale 10, 11 lub 13, oraz
- spełnione są warunki określone w niniejszym punkcie.

Podrozdział 15.1. – Leasing

1) Refundacja kosztów faktycznie poniesionych, w przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, może zostać skierowana wyłącznie na rzecz Leasingobiorcy (podmiot leasingujący dane dobro tj. beneficjent),

2) Do współfinansowania kwalifikują się następujące formy leasingu:

- a) leasing finansowy,
- b) leasing operacyjny (o ile umowa zawiera klauzulę dotyczącą przeniesienia własności danego dobra na beneficjenta),

3) Kosztem kwalifikowalnym do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału leasingowanego dobra, z zastrzeżeniem zapisu w pkt. 9a).

4) Zapłata rat kapitałowych z tytułu leasingu danego dobra może zostać uznana za koszt kwalifikowalny, jeżeli umowa leasingu przewiduje przeniesienie własności tego dobra na beneficjenta.

5) Dowodem faktycznego poniesienia wydatku jest dokument potwierdzający opłacenie raty leasingowej, z zastrzeżeniem pkt. 9a).

6) Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż:

a) kwota na którą opiewa dowód zakupu wystawiony Leasingodawcy, przez dostawcę współfinansowanego dobra,

b) rynkowa wartość dobra będącego przedmiotem leasingu określona w wycenie sporządzonej przez uprawnionego rzeczoznawcę lub w oparciu o metodologię zaakceptowaną przez IP II przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

7) Środki w ramach pomocy wspólnotowej na realizację umów leasingu są wypłacane Leasingobiorcy zgodnie z faktycznie spłacanymi ratami leasingu, z zastrzeżeniem zapisów pkt. 9a).

8) W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania, z zastrzeżeniem zapisów pkt. 9a), są wyłącznie wydatki Leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji projektu, najpóźniej w dniu 30 czerwca 2015 r.

9) Szczegółowe warunki kwalifikowania wydatków w przypadku poszczególnych form leasingu:

a) Pod pojęciem leasingu finansowego, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przeniesione są na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w użytkowanie określonego dobra, przy czym umowa leasingu zawiera „opcję nabycia” lub też przewiduje „minimalny okres leasingowy odpowiadający okresowi użytkowania” aktywów, będących przedmiotem leasingu. W przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz Leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym,

b) Pod pojęciem leasingu operacyjnego, zgodnie z MSSF, rozumie się taką umowę leasingu, w ramach której ryzyko oraz pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie są zasadniczo w całości przeniesione na beneficjenta współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w użytkowanie określonego dobra, przy czym czas ten może być krótszy niż okres gospodarczej używalności przedmiotu leasingu (okres amortyzacji).

Podrozdział 15.2. - Inne techniki finansowania

Wydatki poniesione w związku z zastosowaniem innych technik finansowania (wynajem, dzierżawa) kwalifikują się do współfinansowania ramach RPO WP, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:

- a) wydatki związane z zastosowaniem tych technik finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu,
- b) beneficjent wykaże, iż zastosowanie tych technik finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

Rozdział 16 - Wynagrodzenia

1) Wydatek na wynagrodzenie pracownika bezpośrednio zatrudnionego przy realizacji projektu może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- a) nowa osoba zostaje zaangażowana przez beneficjenta na potrzeby realizacji projektu (np. stosunek pracy, cywilnoprawny)/pracownik zostaje oddelegowany do realizacji nowych zadań dotyczących realizacji projektu pod warunkiem, iż dotyczy to obowiązków innych niż wynikających z umowy o pracę,
- b) pracownik jest zatrudniony wyłącznie przy realizacji projektu lub też przeznaczony na realizację projektu część swojego czasu pracy, ustaloną według metodologii przedstawionej poniżej, która powinna być przedstawiona do akceptacji wraz z pierwszym wnioskiem o płatność, w którym wystąpi dany koszt.

W przypadku gdy pracownik nie jest zatrudniony wyłącznie do celów projektu jego czas pracy, musi być rejestrowany w postaci odpowiedniej dokumentacji, łącznie z kartami czasu pracy, przez cały okres trwania projektu. Karta czasu pracy powinna zawierać informację dotyczącą pracy danej osoby na rzecz wszystkich projektów, przy realizacji których jest zatrudniona. Informacja ta powinna obejmować co najmniej liczbę przepracowanych w danym okresie rozliczeniowym godzin w podziale na poszczególne projekty wraz ze wskazaniem wykonywanych czynności. Zapisy winny być akceptowane

przez osobę odpowiedzialną za realizację projektu. Niedozwolone są jedynie szacunkowe wyliczenia czasu pracy.

Koszty personelu wykazanego przez beneficjenta powinny być wyliczane w stosunku miesięcznym proporcjonalnie do czasu poświęcanego na rzecz projektu (określanego na podstawie kart czasu pracy).

Przy wyliczaniu kosztów osobowych należy uwzględnić:

- koszty wynagrodzenia brutto
- obowiązkowe obciążenia socjalne,
- obowiązkowe odpisy na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych świadczeń Pracowniczych.

Koszty wynagrodzenia wyliczane są indywidualnie dla każdego pracownika.

Jeżeli dla opracowania szacunkowego budżetu projektu mogły zostać wykorzystane szacunkowe koszty osobowe, to w ramach wniosków o płatność wykazywane muszą być jedynie kwoty bazujące na rzeczywistych kosztach.

Metodologia wyliczenia kosztu kwalifikowanego danego wynagrodzenia powinna być przedstawiona do akceptacji wraz z pierwszym wnioskiem o płatność, w którym wystąpi dany koszt.

c) powierzenie pracownikowi zadań przy realizacji projektu nastąpiło na piśmie,

d) umowa o dofinansowanie projektu przewiduje kwalifikowalność wydatków na wynagrodzenia,

e) kwota kwalifikowalna miesięcznego wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy nie może przekroczyć wysokości 7- krotności płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązującego w danym roku Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2) Wydatkami kwalifikowalnymi mogą być również premie, o ile spełnione są następujące warunki:

a) premie zostały przewidziane w regulaminie danej instytucji,

b) nie wprowadzono ich w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu,

c) potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji.

3) Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą wynagrodzenia uznanego za wydatek kwalifikowalny, stanowią również wydatki kwalifikowalne.

4) Podstawą uznania kosztów osobowych za kwalifikowalne są:

- a) przedłożenie umowy o pracę i opisu stanowiska określającego obowiązki i wymiar etatu pracownika,
- b) przedłożenie umowy cywilnoprawnej,
- c) do wniosku o płatność należy załączyć karty czasu pracy, listę płac oraz potwierdzenie dokonania przelewu z konta. W przypadku pracowników, którzy są zaangażowani w realizację kilku projektów niezbędne jest sporządzenie jednej karty czasu pracy, obejmującej wszystkie projekty, w których uczestniczy pracownik,
- d) potwierdzenia odprowadzenia należnych składek do ZUS oraz podatków publicznych w terminach określonych stosownymi przepisami.

Rozdział 17 - Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem

1) Wydatki na nabycie usług polegających na wykonywaniu czynności w ramach zarządzania projektem (np. obsługa księgową) mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne jeżeli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

2) Koszty wybranych usług nie mogą przekroczyć następujących wskaźników procentowych:

a) nadzór inwestorski

2,2% kosztów robót budowlanych i montażowych bez kontroli rozliczeń budowy,

2,8% kosztów robót budowlanych i montażowych z kontrolą rozliczenia budowy,

b) nadzór autorski – 15% kosztów dokumentacji projektowej,

c) inżynier kontraktu (wg wymagań FIDIC), inwestor zastępczy – 7 % kosztów robót budowlano-montażowych.

3) Inspektor nadzoru powinien samodzielnie zapewnić sprzęt i wyposażenie, niezbędne do wykonywania zadań inspektora nadzoru.

4) W przypadku inwestycji obejmującej również koszty niekwalifikowalne, wynagrodzenie inspektora nadzoru kwalifikuje się do wsparcia w całości, pod warunkiem zachowania wskaźników określonych w pkt 2a niniejszego rozdziału.

5) W przypadku, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez posiadających odpowiednie kwalifikacje pracowników beneficjenta, wydatki związane z ich wynagrodzeniem mogą zostać uznane na zasadach określonych w rozdziale 16 Wytucznych.

6) Wydatki na analizy i ekspertyzy niezbędne do realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

7) Wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem nie są kwalifikowalne. Wydatki na amortyzację środków trwałych służących do zarządzania projektem mogą być uznane za kwalifikowalne, z zachowaniem warunków określonych w rozdziale 14 Wytucznych.

8) Wydatki na zakup wyposażenia innego niż środki trwałe, służącego do zarządzania projektem mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne jeżeli tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

Rozdział 18 – Koszty ogólne

1) Przez koszty ogólne rozumie się wydatek bieżący, którego poniesienie jest niezbędne dla realizacji projektu, ale niemożliwe jest przyporządkowanie całości wydatku do konkretnego produktu lub usługi (może dotyczyć to np. wydatków na ogrzewanie, usługi telekomunikacyjne, transportowe, komunalne, użytkowanie pomieszczeń, opłaty czynszowe, materiały biurowe i eksploatacyjne).

2) Koszty ogólne mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, pod następującymi warunkami:

- a) podstawą do kalkulacji jest kwota wydatków rzeczywiście ponoszonych,
- b) wydatek jest obliczany jako określony procent kwoty wydatków rzeczywiście ponoszonych, według metodologii zaakceptowanej przez IP II, którą należy przedstawić do akceptacji wraz z pierwszym wnioskiem o płatność, w którym wystąpi dany koszt.
- c) beneficjenci mogą posłużyć się metodologią przedstawioną poniżej.

Wydatek jest obliczany jako procent kwoty wydatków rzeczywiście ponoszonych, określony jako:
- procent jaki stanowi powierzchnia biurowa wykorzystywana w związku z realizacją projektu w całkowitej powierzchni biurowej beneficjenta,

lub

- procent jaki stanowi liczba osób zatrudnionych przy projekcie do ogólnej liczby osób zatrudnionych przez beneficjenta.

W przypadku gdy beneficjent zatrudnia pracowników w niepełnym wymiarze czasu pracy należy czas pracy takich pracowników przeliczyć na pełne etaty.

np. Beneficjent zatrudnia 2 osoby na pół etatu. W wyliczeniach należy uwzględnić 1 etat.

Na potrzeby wniosku o dofinansowanie dopuszczalne jest szacunkowe określenie czasu pracy przy projekcie. W trakcie realizacji konieczne będzie dokładne wyliczenie z kart czasu pracy (w przypadku gdy dana osoba zajmuje się projektem w niepełnym wymiarze czasu pracy).

3) Kalkulacja opłat czynszowych powinna być należycie udokumentowana i okresowo weryfikowana przez beneficjenta.

4) Koszty ogólne mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

Rozdział 19 - Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia

1) Ponieważ IP II nie wymaga prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego na potrzeby realizacji projektów, wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem rachunku bankowego na potrzeby projektu oraz wydatki na pokrycie opłat od transakcji finansowych dokonywanych w związku z realizacją projektu (np. opłat od przelewów bankowych) nie są wydatkiem kwalifikowalnym.

2) Ponieważ IP II wymaga ustanowienia zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu, wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające uznane są za kwalifikowalne jeżeli zostały uwzględnione we wniosku aplikacyjnym.

3) Wydatki poniesione na obowiązkowe ubezpieczenia lub gwarancje mogą być uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu.

Rozdział 20 - Wydatki na promocję projektu

1) Za kwalifikowalne uznaje się wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006. Zakres ten może zostać rozszerzony postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.

2) Zakres wydatków może obejmować m.in. koszty organizacji konferencji, kampanii prasowych i medialnych, opracowywanie materiałów promocyjnych, publikacji, broszur (adekwatnych do typu projektu),

3) Za kwalifikowalne można uznać jedynie koszty informacji i promocji integralnie związane z realizacją projektu pod warunkiem, iż wynoszą one do 3% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu oraz nie więcej niż 75 000 PLN.

Rozdział 21 - Wydatki niekwalifikowalne

1) Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków:

- a) prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- b) odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- c) kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi oraz z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- d) wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego,
- e) koszt nabycia nieruchomości o ile w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu nieruchomość została zakupiona z wykorzystaniem środków publicznych, krajowych lub wspólnotowych,
- f) wydatek poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu,
- g) wydatek poniesiony na zakup nieruchomości zabudowanej przekraczający 25% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu,
- h) wydatki na pokrycie kosztów związanych z umowa leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,

- i) wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem rachunku bankowego na potrzeby projektu,
- j) wydatki na pokrycie opłat od transakcji finansowych dokonywanych w związku z realizacją projektu,
- k) wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- l) kary umowne z tytułu przekroczenia terminu zakończenia robót, dostaw, usług wynikające z umów zawartych pomiędzy beneficjentem a wykonawca/ dostawcą,
- m) transakcje przekraczającej 15 000 euro płacone gotówką (bez względu na liczbę wynikających z niej płatności) zgodnie z obowiązkiem zawartym w art. 22 ustawy z dnia 02 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.),
- n) naprawy wyposażenia i środków trwałych zakupionych w ramach projektu,
- o) podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- p) koszty ogólne przekraczające 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu,
- r) koszty informacji i promocji przekraczające 3% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu lub 75 000 PLN,
- s) wydatki zaplanowane w budżecie jako rezerwa,
- t) wydatki poniesione po zakończeniu realizacji projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.

Rozdział 22 - Wydatki kwalifikowalne w ramach programów pomocy publicznej

1) W przypadku gdy pokrycie wydatków środkami przeznaczonymi na realizację RPO WP stanowić będzie pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE (lub pomoc de minimis), zastosowanie znajdują zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków wynikające z przepisów wspólnotowych i krajowych regulujących przeznaczenie pomocy publicznej.

2) Za określenie zasad i przygotowanie schematów pomocy publicznej dla wszystkich RPO w okresie 2007-2013 po stronie polskiej odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W Działaniach 1.4 – 1.6 RPO WP 2007 – 2013 będą miały zastosowanie m.in.:

a) rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 185, poz. 1317),

b) rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 193, poz. 1399 ze zm.).

3) Poniżej zaprezentowano podstawowe zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach projektów objętych ww. rozporządzeniami.

Pomoc de minimis

Co do zasady pomoc de minimis, nie jest obwarowana żadnymi dodatkowymi warunkami poza wartością kwotową. Graniczną kwotą pomocy de minimis jest 200 tys. euro łącznie z wartością innej pomocy de minimis otrzymanej w okresie bieżącego roku kalendarzowego i dwóch poprzednich lat kalendarzowych (w sektorze transportu drogowego limit wynosi 100 tys. euro). Ponadto przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w sektorze drogowego transportu towarów nie mogą wykorzystać pomocy na nabycie środków transportu przeznaczonych do transportu drogowego towarów. Do wydatków kwalifikowalnych zalicza się wszystkie wydatki związane z realizacją projektu spełniające kryteria kwalifikowalności określone w Wytycznych. Pomoc może być udzielona do wysokości wynikającej z poziomu dofinansowania właściwej dla poszczególnych Działań i Poddziałań.

Regionalna pomoc inwestycyjna

Pomoc może być udzielana na realizację nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją. Nową inwestycją jest:

- utworzenie nowego przedsiębiorstwa,
- rozbudowa istniejącego przedsiębiorstwa,
- zasadnicza zmiana technologii produkcji lub świadczonych usług.

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach nowej inwestycji zalicza się niezbędne wydatki poniesione na:

- nabycie prawa własności lub wieczystego użytkowania gruntów/nieruchomości zabudowanej,
- nabycie lub wytworzenie budynków i budowli (pod warunkiem, że ich nabycie pozostaje w bezpośrednim związku z celami projektu inwestycyjnego objętego pomocą),
- nabycie lub wytworzenie maszyn i urządzeń,

- nabycie lub wytworzenie narzędzi, przyrządów, aparatury,
- nabycie lub wytworzenie wyposażenia technicznego dla prac biurowych,
- nabycie lub wytworzenie infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją,
- nabycie własności niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej (pod określonymi stosownym rozporządzeniem warunkami).
- instalację lub montaż nabytych środków trwałych, w sytuacji, gdy jest ona dokonywana przez producenta danego środka trwałego.

W przypadku sektora transportu pomoc nie może być udzielona na zakup środków transportu.

Pomoc może być udzielona do wysokości wynikającej z poziomu dofinansowania właściwej dla poszczególnych Działań i Poddziałań.

CZEŚĆ TRZECIA

RODZAJE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH I PODDZIAŁANIACH 1.4 – 1.6 RPO WP

Działanie 1.4 Systemowe Wspieranie Przedsiębiorczości

1) Wydatki kwalifikowalne m.in.:

- Zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, urządzeń bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- Koszt transportu i instalacji środków trwałych,
- Koszty robót i wyrobów budowlanych związanych z budową, przebudową lub remontem obiektów budowlanych i lokali użytkowych,
- Koszty przebudowy pomieszczeń w celu dostosowania ich do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności,
- Wkład niepieniężny,
- Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu,
- Amortyzacja,
- Inne techniki finansowania opisane w podrozdziale 15.2,
- Wynagrodzenia,
- Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem,
- Koszty ogólne,
- Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- Wydatki na promocję projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne:

- Zakup lub leasing środków transportu,

- Zakup nieruchomości.

3) Instrument elastyczności:

M.in. zakup usługi szkoleniowej, koszty organizacji i przeprowadzenia specjalistycznych akcji szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników wspieranych instytucji - w tym, m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej i uczestników, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, amortyzacji narzędzi i wyposażenia, obsługi spotkania (koszt cateringu nie może przekroczyć 20 PLN na uczestnika akcji szkoleniowej w przeliczeniu na każdy dzień przeprowadzania akcji); tylko w powiązaniu z projektem inwestycyjnym - maksymalnie 20% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 1.5. Regionalna Sieć Transferu Rozwiązań Innowacyjnych

Poddziałanie 1.5.1. Infrastruktura Dla Rozwoju Firm Innowacyjnych

1) Wydatki kwalifikowalne m.in.:

- Zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, urządzeń bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- Koszt transportu i instalacji środków trwałych,
- Koszty robót i wyrobów budowlanych związanych z budową, przebudową lub remontem obiektów budowlanych i lokali użytkowych,
- Koszty przebudowy pomieszczeń w celu dostosowania ich do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności,
- Nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z kosztem ich instalacji. Wartości niematerialne i prawne oznaczają wartości związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- Nabycie niezabudowanej nieruchomości bezpośrednio związanej z celami projektu objętego wsparciem; wydatki na nabycie tej nieruchomości nie mogą stanowić więcej niż 10% wydatków kwalifikowanych projektu,

- Nabywanie nieruchomości zabudowanej (tj. budynku oraz gruntu, na którym został on posadowiony) 25% wydatków kwalifikowalnych projektu,
- Wkład niepieniężny,
- Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu,
- Amortyzacja,
- Inne techniki finansowania opisane w podrozdziale 15.2.,
- Wynagrodzenia,
- Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem,
- Koszty ogólne,
- Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- Wydatki na promocje projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne:

- Zakup lub leasing środków transportu,

3) Instrument elastyczności:

M.in. zakup usługi szkoleniowej, koszty organizacji i przeprowadzenia specjalistycznych akcji szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników wspieranych instytucji- w tym, m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej i uczestników, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, amortyzacji narzędzi i wyposażenia, obsługi spotkania (koszt cateringu nie może przekroczyć 20 PLN na uczestnika akcji szkoleniowej w przeliczeniu na każdy dzień przeprowadzania akcji); tylko w powiązaniu z projektem inwestycyjnym- maksymalnie 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Poddziałanie 1.5.2. Wsparcie Regionalnych Procesów Proinnowacyjnych

1) Wydatki kwalifikowalne m.in:

- Zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, urządzeń bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- Nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z kosztem ich instalacji. Wartości niematerialne i prawne oznaczają wartości związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- Wkład niepieniężny,
- Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu,
- Amortyzacja,
- Inne techniki finansowania opisane w podrozdziale 15.2.,
- Wynagrodzenia,
- Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem,
- Koszty ogólne,
- Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- Wydatki na promocje projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne:

- Zakup lub leasing środków transportu,
- Zakup nieruchomości.

3) Instrument elastyczności:

M.in. zakup usługi szkoleniowej, koszty organizacji i przeprowadzenia specjalistycznych akcji szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników wspieranych instytucji- w tym, m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej i uczestników, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, amortyzacji narzędzi i wyposażenia, obsługi spotkania (koszt cateringu nie może przekroczyć 20 PLN na uczestnika akcji szkoleniowej w przeliczeniu na każdy dzień

przeprowadzania akcji); tylko w powiązaniu z projektem inwestycyjnym- maksymalnie 15% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 1.6. Promocja Gospodarcza Regionu

Poddziałanie 1.6.1. Promowanie Atrakcyjności Regionu

1) Wydatki kwalifikowalne m.in:

- Zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, urządzeń bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- Nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z kosztem ich instalacji. Wartości niematerialne i prawne oznaczają wartości związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej (koszty baz danych, portali dla biznesu),
- Koszty wykonania badań marketingowych, analiz, ekspertyz,
- Koszty publikacji materiałów, tłumaczenia,
- Koszty organizacji kampanii marketingowych,
- Wkład niepieniężny,
- Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu,
- Amortyzacja,
- Inne techniki finansowania opisane w podrozdziale 15.2.,
- Wynagrodzenia,
- Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem,
- Koszty ogólne,
- Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- Wydatki na promocje projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne:

- Zakup lub leasing środków transportu,
- Zakup nieruchomości,

3) Instrument elastyczności:

M.in. zakup usługi szkoleniowej, koszty organizacji i przeprowadzenia specjalistycznych akcji szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników wspieranych instytucji- w tym, m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej i uczestników, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, amortyzacji narzędzi i wyposażenia, obsługi spotkania (koszt cateringu nie może przekroczyć 20 PLN na uczestnika akcji szkoleniowej w przeliczeniu na każdy dzień przeprowadzania akcji); tylko w powiązaniu z projektem inwestycyjnym- maksymalnie 15% kosztów kwalifikowanych projektu.

Poddziałanie 1.6.2. Wspieranie Międzynarodowej Aktywności Pomorskich Przedsiębiorstw

1) Wydatki kwalifikowalne m.in:

- Zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, urządzeń bezpośrednio związanych z realizacją projektu,
- Nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z kosztem ich instalacji. Wartości niematerialne i prawne oznaczają wartości związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej,
- Koszty wykonania badań marketingowych, analiz, ekspertyz,
- Koszty organizacji i udziału w misjach gospodarczych oraz wizyt studyjnych o charakterze gospodarczym,
- Koszty publikacji materiałów, tłumaczenia,
- Koszty uczestnictwa w regionalnych, krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy (np. opłata składki członkowskiej, koszty podróży służbowych, koszty organizacji spotkań, konferencji, seminariów itp.) – maksymalnie 3 osoby z jednego przedsiębiorstwa,

- Wkład niepieniężny,
- Dokumentacja i prace niezbędne do przygotowania projektu,
- Amortyzacja,
- Inne techniki finansowania opisane w podrozdziale 15.2.,
- Wynagrodzenia,
- Wydatki związane z obsługą i zarządzaniem projektem,
- Koszty ogólne,
- Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia,
- Wydatki na promocje projektu.

2) Wydatki niekwalifikowalne:

- Zakup lub leasing środków transportu,
- Zakup nieruchomości

3) Instrument elastyczności:

M.in. zakup usługi szkoleniowej, koszty organizacji i przeprowadzenia specjalistycznych akcji szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników wspieranych instytucji- w tym, m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej i uczestników, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, amortyzacji narzędzi i wyposażenia, obsługi spotkania (koszt cateringu nie może przekroczyć 20 PLN na uczestnika akcji szkoleniowej w przeliczeniu na każdy dzień przeprowadzania akcji); tylko w powiązaniu z projektem inwestycyjnym- maksymalnie 15% kosztów kwalifikowanych projektu.